

REPUBLIKA HRVATSKA
*Nacionalni centar za vanjsko
vrednovanje obrazovanja*

HRVATSKI JEZIK

II. dio

UPUTA

Ovaj će dio ispita trajati 60 minuta.

Rješavat ćeš zadatke kojima provjeravamo znanje iz književnosti, hrvatskoga jezika i medijske kulture.

Pozorno pročitaj svaku uputu i zadatak.

Piši pisanim slovima.

Pišeš li velikim tiskanim slovima, označi veliko slovo.

Želimo ti mnogo uspjeha.

Počni s rješavanjem.

Urota zrinjsko-frankopanska

Dogodilo se to u siječnju 1665. godine. Više dana puhala je jugovina.

Okopnio je snijeg na sunčanim stranama Velike Kapele. Bijelio se na sjenovitim dijelovima.

Petar Zrinjski podigao je grad Plaški za obranu Krajine od Turaka. U njega su dolazile čete iz svih krajeva Hrvatske. Trebale su zaustaviti turske čete.

Skupilo se osamnaest tisuća Turaka nedaleko od Rakovice. Neki su već provalili preko granice. Čete pojedinih hrvatskih velikaša, čete plemića i ostala vojska napravili su tabor oko Plaškog.

Kad se smračilo, zapalili su krijesove po gorskim brježuljcima. Tako su davali znak junacima da dođu pod bansku zastavu i bore se za vjeru, kuću i ognjište.

Vjetar je nosio teške, tamne oblake. Šumjele su gorske bujice. Čula se vriska konja iz klanaca među brdima.

Okupilo se tridesetak ljudi u prostranoj prizemnoj sobi u gradu Plaškom. Zapovjednici različitih četa banske vojske bili su u toj sobi u prizemlju. Bili su bradati i brkati, junačkoga lika. Jedni su zamišljeno šetali, a drugi su razgovarali za dugim stolom. Svi su bili lijepo odjeveni kao da idu na pir. Hrvatski velikaši i plemići oblačili su najljepša odijela kada su išli u boj.

Banska je vojska zato uvijek izgledala sjajno.

Neki kapetani Petra Zrinjskog bučno su raspravljali na kraju stola.

Ivan Drašković dođe do njih. Bio je srednjih godina, ozbiljnoga lica, oštrog pogleda, plave kose koja mu je padala do ramena. Imao je široku bradu na crvenkastom licu.

– Gospodine kneže, hoće li Vas bečki dvor proglasiti banom? – upita Drašković.

– Ne vjerujem. Beč to ne želi jer su naši banovi nasljednici naših domaćih kraljeva. – odgovori Zrinjski.

– Po ustavu našega kraljevstva ban ima pravo voditi rat samostalno. – naglasi Drašković.

Hrvati nisu nikad dopuštali da im drugi gospodare u domovini. Više su puta povikali: Mi volimo umrijeti, nego da nam tuđinac vlada u zemlji!

(prilagođeno prema tekstu iz romana Eugena Kumičića Urota zrinjsko-frankopanska)

Tekst se sastoji od **četiriju** ulomaka.

Ulomak započinje većim, deblje otisnutim slovom.

ZADATCI IZ KNJIŽEVNOSTI

U sljedećim zadatcima odgovore napiši na praznu crtu ili zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

1. U koji je **hrvatski grad** smješten **događaj** u tekstu?

---

2. U kojem se **stoljeću** zbiva **događaj** u tekstu?

---

3. Odgovori **svojim riječima, jednom punom rečenicom**.

Radi čega se okuplja hrvatska vojska?

---

4. Iz **drugoga ulomka** **prepiši dio rečenice** u kojoj je odgovor na postavljeno pitanje.

Zašto su se palili **krijesovi** po gorskim **brježuljcima**?

---

5. **Prepiši iz zadnjeg** ulomka **punu rečenicu** u kojoj je izrečena **osnovna misao**.

---

6. Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

Događaj u tekstu **ispripovijedan** je:

- a) u prvoj osobi jednine
- b) u prvoj osobi množine
- c) u trećoj osobi jednine
- d) u trećoj osobi množine

7. Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

Prema temi odredi kojoj **vrsti** pripada **roman** Urota zrinjsko-frankopanska.

- a) ljubavni
- b) povijesni
- c) pustolovni
- d) socijalni

8. **Zaokruži** u rečenici **imenice s epitetima**.

Ivan Drašković imao je široku bradu na crvenkastom licu.

9. Prepiši iz **trećeg ulomka** teksta **usporedbu**.

---

10. Zaokruži **jednu onomatopejsku riječ** u svakoj rečenici.

Šumjele su gorske bujice.

Čula se vriska konja iz klanaca među brdima.

ZADATCI IZ HRVATSKOGA JEZIKA

1. U sljedećim rečenicama podcrtaj riječi koje se pišu **velikim početnim slovom**.

a) moje je omiljeno kumičićevo djelo začuđeni svatovi.

b) taj poznati hrvatski književnik rođen je u gradiću brseču
ispod učke.

2. U sljedećoj rečenici napiši **č** ili **ć** na prazne crte u riječima.

U velja__i su hrvatski plemi__i i kraljevi__i pobijedili turske __ete.

3. U sljedećoj rečenici napiši **ije** ili **je** na prazne crte u riječima.

Posl_____ pob_____de nad Turcima pron_____ela se v_____st o hrabrosti hrvatskoga zapov_____dništva.

4. Preoblikuj **upravni** govor u **neupravni**.

Drašković je upitao Zrinjskoga: „Hoćeš li biti ban?“

---

5. Odgovarajuće **brojke** napiši na prazne crte.

Prepoznaš **glasovne promjene** u sljedećim riječima.

1. junak > junače

____ sibilizacija

2. momak > momka

____ palatalizacija

3. zapovjednik > zapovjednici

____ nepostojano a

6. **Iznad** deblje otisnutih imenica **napiši** u kojem su **padežu**.

Poslije **ponoći** planuli su **krijesovi** po gorskim **brježuljcima**.

7. **Pozitiv** pridjeva iz zagrada preoblikuj u **superlativ**.

Plemići su polazili u boj u svojim _____ odijelima.
(svečanim)

8. U sljedećoj rečenici **infinitiv** iz zagrada preoblikuj u **buduće vrijeme**.

Velikaši _____ prema istoku.
(krenuti)

9. Odgovor **napiši** na praznu crtu.

Kojoj **vrsti riječi** pripada riječ otisnuta debljim slovima?

Među **brdima** snažno je odjekivala vrisaka konja.

_____

10. Odgovarajuće **brojke** napiši na prazne crte.
U kojoj su **rečeničnoj službi riječi** u sljedećoj rečenici?

Kapetani su bučno raspravljali o banu.

1. bučno	___ predikat
2. su raspravljali	___ subjekt
3. kapetani	___ objekt
4. o banu	___ priložna oznaka

11. Odgovor **napiši** na praznu crtu.
Kojoj **vrsti nezavisno složenih rečenica** pripada sljedeća složena rečenica?

Jedni su zamišljeno šetali, a drugi su razgovarali za dugim stolom.

---

12. **Zaokruži subjekt** u sljedećoj rečenici.

Nevolja se nadvila nad Veliku Kapelu.

13. **Dopuni** sljedeću rečenicu.
Hrvatski književni jezik temelji se na _____ narječju.

14. Napiši **ime i prezime autora** stihova hrvatske himne.
-

ZADATCI IZ MEDIJSKE KULTURE

1. Odgovarajuće **brojke** napiši na prazne crte.
Koja su **obilježja** navedenih filmskih rodova?

1. animirani film   _____ izmišljeni likovi i događaji, glumci
2. igrani film   _____ prizori iz stvarnoga života, nema glumaca
3. dokumentarni film   _____ oživljavanje crteža

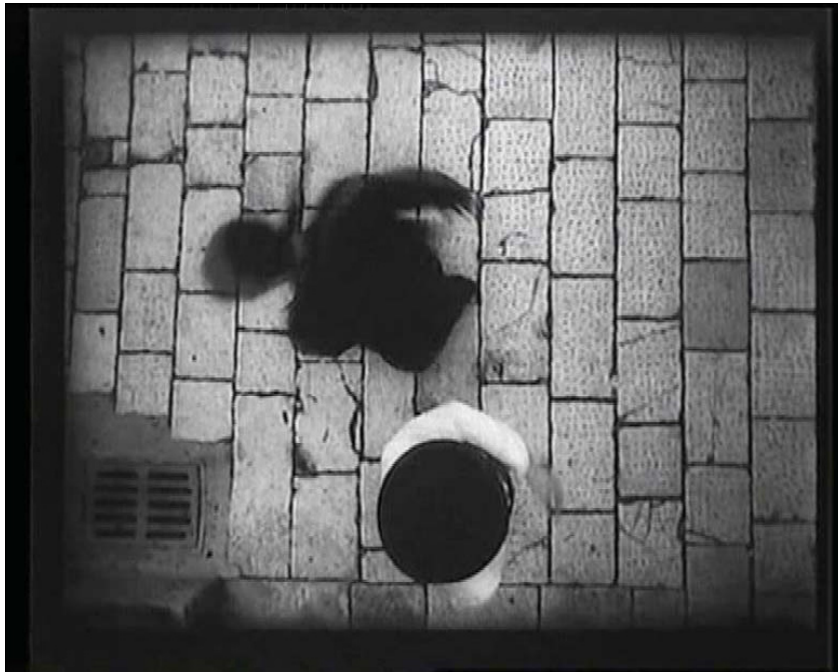
2. **Zaokruži slovo** ispred točnog odgovora.
Koji je **filmski plan** u prikazanome kadru?

- a) opći plan
- b) srednji plan
- c) krupni plan
- d) detalj plan

3. **Zaokruži** točan odgovor.

Koji **kut snimanja** (rakurs) prepoznaješ u prikazanome kadru?

- a) donji kut snimanja (rakurs)
- b) gornji kut snimanja (rakurs)
- c) normalan kut snimanja (rakurs)

4. Odgovor **napiši** na praznu crtu ispod kadra.

Kojim se **filmskim planom** poslužio redatelj u prikazanome kadru?

---

5. Odgovor **napiši** na praznu crtu ispod kadra.
Prepoznaj **vrstu** animiranoga filma u prikazanome kadru.

PRAZNA STRANICA